

МАЛКАТА КИБРИТОПРОДАВАЧКА

отъ Ханс Христианъ Андерсенъ

Бъше люта зима, валъше снѣгъ, настѣпваше тъмна вечеръ — последна вечеръ на годината.

Въ тоя студъ и тая тъмнина вървѣше по улицата бедно, малко момиченце, гологлаво и босо. Наистина, когато излѣзе отъ кѣщи, то имаше на нозетѣ си чехли, ала каква полза отъ тѣхъ! По-рано ги бѣше носила майка му, та затова тѣ бѣха съвсемъ голѣми за него. Момиченцето ги изгуби, като изтича да прекося улицата, за да го не стѣпчатъ минаващитѣ коли. Единиятъ чехълъ то не можа да намѣри, а другиятъ бѣ грабнатъ отъ отъ едно улично момче, което избѣга съ него. И момиченцето отмина нататъкъ съвсемъ босо, съ посинѣли отъ студъ крачка. Въ червената си престилчица то носѣше много кутии съ кибритъ, а една държеше въ рѣжката си. Презъ цѣлия денъ никой не купи отъ него кибритъ, никой не му даде нито пара.

Треперищо отъ студъ и гладъ, бедното дете вървѣше бавно нататъкъ. Жално му ставаше на човѣкъ, като го гледаше.

Снѣжни парцали покриваха дългитѣ му свѣтлоруси коси, които падаха по шията му на хубави къдрици. Ала то не мислѣше за своитѣ хубави къдрици. Въ всички прозорци горѣха огньове, отсвѣкѣше се носѣше миризъ на печена гѣска — нали бѣше срещу Нова година. Да, момиченцето мислѣше само за това...

Въ единъ жгълъ между две кѣщи, отъ които едната се издаваше напредъ, момиченцето седна да си почине, като сви подъ себе си измръзналитѣ си крачка. Отъ това му стана още

по-студено, ала то не смѣеше да се прибере въ кѣщи. Не бѣше продало нито една кибритена кутия, не бѣше спечелило нито парица. Баща му щѣше да го прѣбие, пѣкъ и у тѣхъ не бѣше никакъ топло. Само единъ покривъ стърчеше надъ главитѣ имъ, а вѣтъртъ духаше на воля, макаръ че бѣха запушили съ слама и парцали най-голѣмитѣ дупки.

Малкитѣ му рѣчнички се бѣха почти вкоченили отъ студъ. Ахъ! Една само клечка кибритъ можеше да му помогне, ако посмѣеше да я извади изъ кутията, да я драсне о стената и да си сгрѣе прѣститѣ!

Най-сетне момиченцето се реши и извади една клечка. Драсъ! Клечката изсѣска и пламна. Детето прострѣ рѣжката нея и клечката изгорѣ съ такъвъ свѣтълъ пламѣкъ, съ такава топла свѣтлина, като че бѣше свѣщъ. Чудна бѣше тая свѣщъ. На момиченцето се струваше, че седи предъ голѣма желѣзна печка съ излѣскани медни крака и съ медна вратичка. Колко весело играеше въ нея огъня, колко приятно топлѣше! Детето искаше да прострѣ и нозетѣ си, за да ги стопли, ала въ тоя мигъ огъня угасна, печката изчезна и въ рѣчничкитѣ остана само крайчеца на изгорѣлата кибритена клечка.

То драсна о стената друга. Клечката пламна, нейната свѣтлина озари стената и тя стана прозрачна като було. Момиченцето можеше да гледа въ нея. На трапезата бѣше поставена бѣла покривка и върху нея бѣха сложени фарфорови сѣдове, а въ една чения се мѣдрѣше печена гѣска, съ ябълки и сливи; носѣше се сладка миризма. Ала най-чудното бѣше това, че гѣската скочи изведнажъ отъ ченията и като се заклати съ ножъ и вилица въ гърдитѣ, трѣгна право къмъ бедното момиченце...

Но ето, че угасна и тая клечка: момиченцето се видя отново предъ дебелата, мокра и студена стена.

То запали още една клечка, и тогава се намѣри подъ една великолепа коледна елха. Тя бѣше много по-голѣма и похубава отъ оная, която момиченцето бѣше видѣло презъ прозорцитѣ на единъ дюкянь. Хиляди свѣщи горѣха по зеленитѣ ѣ клончета и шарени картинки, отъ ония, които красятъ витринитѣ, гледаха момиченцето. То протѣгна рѣ-

жельдово капаче, домѣкна единъ пълнен орѣхъ съ вино и — къл-къл-къл! — напълни всички чаши съ малиново вино, че хайде и отъ ягодовото, де сега и отъ боровакинното... Пийна плѣхтъ, понапи се, развесели се. Че като я удариха на пѣсни, като завъртѣха едно хоро — кѣщата ще съборятъ! Изведе плѣхтъ хорото чакъ навънъ, по клона — скачатъ, цвърчатъ, та гората кѣнти!

Дойде време да си ходятъ. Ами сега? Плѣхтъ пиянь, не може да слѣзе отъ дървото. Че като се подхлѣзна — пухъ! — долу, по грѣбъ на снѣга... — Уу! кумичке! — дума. — Всичкото то бѣше добро, лошо е само дето пуста та кѣща е толкова на високо!

Затича се мишката и мишлетата, вдигнаха го, поведоха го. А пѣкъ той куца, люшка се и все говори-говори, хвали се: — Хемъ, жена, деца, за-

помнете ми хубаво думата — догодина вече и азъ ще си приготвя такава зимнина... И сѣшитѣ винца ще си налѣя — сто орѣхови бѣчви, цѣлата гора да пие и да благославя, кога е плѣхско вино пила!

— Хайде, хайде, мѣлчи! Стига се хвали! — смѣра го мишката. — Ти всѣка година се заканвашъ и все така си гладуваме зиме...

— Кой? Азъ ли? Ще видишъ, жено глупава!...

— Де, де, карай, ще паднешъ!

— Нека падна... азъ ти казвамъ... Думата ми помнете!

Едва го довлѣкоха до дупката. Легна, прострѣ се, захърка. И все си бѣбри:

— „Сто... сто бѣчви — думата ми помнете!“ Ала никой не го чуваше вече, защото и мишката и мишлетата сѣщо спѣха сладко-сладко.

Георги Райчевъ

Една отъ най-голѣмитѣ радости за децата презъ зимата сѣ игритѣ: борби въ снѣга, замѣряне съ снѣжни топки, пързалие съ кѣнки, возене съ шейни и пр.

Всички тѣзи игри сѣ много полезни. Снѣгътъ е прѣчистилъ въздуха отъ прахъ и димъ. И при тихо време нищо не бива да спира децата въ кѣщи, освенъ, ако сѣ болни.

Лѣтно време, безъ да съзнаваме, ние се движимъ повече. Тѣлото ни е леко покрито съ дрехи, а много хора, особено, тѣзи, които лѣтуватъ по море и балкани, а сѣщо и ра-

ботници по сгради и др., ходятъ почти голи. Това съприкосновение съ въздуха закалява и ободрява.

Зимно време хората обичатъ да се свиватъ около печката, да се навличатъ съ колкото се може повече дрехи, а мнозина се страхуватъ да си подадатъ дори носа навънъ. Тази липса на движение убива, особено у децата, апетита, лицата имъ избледняватъ, организмътъ се изнѣжва и предразполага къмъ лесно заболяване.

Затова зимнитѣ игри, използвани разумно, носятъ полза. Облѣклото не трѣбва да е много, но непрѣмънно вълнено и топло. При бой съ топки, трѣбва да се внимава топката да не попада въ врата, носа, ушитѣ, изобщи въ главата, за да не причини нѣщо лошо. При пързалие съ шейни да се гледа шейнитѣ да не падатъ една върху друга. Да се диша винаги презъ носа.

ВСИЧКИ АБОНАТИ, които досега сѣ си купували вестплатятъ веднага следъ празникитѣ още по 5 лв., ще получатъ книжката-премия „Юначко“, която отдѣлно струва 5 лв. По този начинъ получаването на „Славейче“ до края на годината остава безплатно.

И най-бедното дете презъ новогодишнитѣ и коледни празници може да си събере и отдѣли 5 лева, за да стане редовенъ абонатъ на в. „Славейче“ и да получи безплатната книжка премия „Юначко“!

чичкитѣ си къмъ тѣхъ, ала въ тая минута клечката изгасна. Свѣщитѣ по елхата започнаха да се издигатъ нагоре, все по-високо и по-високо, най-после му се сториха като небесни звезди. Една отъ звездитѣ падна и остави следъ себе си дълга огнена бразда.

— Нѣкой умира въ тоя часъ! — помисли си момиченцето, защото баба му, която го обичаше много, но бѣше умрѣла вече, му бѣше разказвала, че когато пада нѣкая звезда, тогава се възнася къмъ Бога една човѣшка душа.

Момиченцето драсна още една клечка; стана пакъ свѣтло и старата му баба се изправи предъ него, свѣтла и лѣчезарна, кротка и любяща...

— Бабо! — извика детето, — вземи ме съ себе си! Азъ зная, че ти ще си отидешъ, когато клечката угасне; ти ще се изгубишъ като топлата печка, като чудно опечената гѣска, като хубавата голѣма елха! — И то бързо издраска цѣлата кутия клечки, защото му се искаше да задържи баба си за

по-дълго време.

И клечкитѣ свѣтнаха толкова силно, че наоколо стана по-свѣтло отъ денемъ. Никогѣ баба му не бѣше толкова голѣма и хубава; тя улови момиченцето за рѣцетѣ, прегърна го и изведнажъ дветѣ, въ блѣсъкъ и радостъ, се издигнаха високо надъ земята; и тамъ, където тѣ хвъркнаха, нѣмаше нито студъ, нито гладъ, нито неволя — тѣ бѣха при Бога.

А въ жгѣла, облеганато до стената, стоеше въ студеното утро бедно момиченце съ червени бузички и усмихнати устича — то бѣше замръзнало презъ последната вечеръ на старата година.

Новогодишното слѣнце изгрѣ надъ мѣничкия трупъ. Вдървено седѣше момиченцето съ кибрита си, отъ който една кутия бѣше издраскана. „То е искало да се стопли!“ казваха хората. Ала никой не знаеше, колко хубави нѣща видѣ то, и въ какъвъ блѣсъкъ се възнесе съ баба си къмъ радоститѣ на Новата година.

Георги Кръззовъ
КРАЙ ОГНИЩЕТО

Драматична приказка въ три картини
(продължение отъ миналия брой)

ВТОРА КАРТИНА

По сръднощъ. Въ огнището догарятъ последнитѣ главни. Понѣкога тѣ изпращаватъ и прѣскатъ червени искри. Котаракътъ, клекналъ до огнището, тихо мърка. Златко и Калинка спятъ, завити подъ чергата. Вѣтъртъ изсвирва зловещо въ куминя.

Златко: — Надига глава.

— Черно, чувашъ ли го? Идва.

— Бързо се скрива подъ чергата.

По покрива се изтрополява. Огънятъ въ огнището лумва. Презъ куминя се вмѣква Караконджалътъ. Очитъ му свѣтятъ като разпалени вжглени.

Котаракътъ: — изпра-

ва се срещу него. — Кой си ти, неканенъ гостенино, и какво те води въ тази кѣща?

Караконджалътъ: — Кой съмъ азъ?!... Ха, ха, ха! Азъ съмъ пратеникъ на своя великъ господаръ, на най-главния караконджалъ. Дойдохъ тукъ, за да взема и отведе едно непослушно и свадливо момче.

Котаракътъ: — Въ тази кѣща нѣма такава момче. Ти си сбъркалъ пѣтя си. Затова бѣди така добъръ и си върви тамъ, отъ където си дошелъ

Караконджалътъ: — Ха, ха, ха!... Мамишъ се, котаракъ, ако мислишъ, че можешъ да излъжешъ единъ караконджалъ! Азъ не съмъ

СВѢТОВНИ ПИСАТЕЛИ

Ханс Христианъ Андерсенъ

Роденъ е презъ 1805 година въ гр. Одензе, Дания, а е починалъ презъ 1875 година.

Ханс Христианъ Андерсенъ е добилъ своята свѣтовна слава съ прочутитѣ си приказки, които се четатъ съ наслада отъ малки и голѣми по всички земни краища. Синъ на беденъ обушаръ, той израства въ трудъ и бедность. И когато става прочутъ писателъ, той не забравя беднитѣ, гладнитѣ и нещастнитѣ. Въ много отъ неговитѣ приказки сѣ описани тѣхнитѣ мъжки и страдания. Неговото отзивчиво сѣрдце е страдало много, когато той е виждалъ да се вършатъ неправди и злини. И затова съ своитѣ приказки е искалъ да направи хората по-добри и по-съвършенни.

Андерсеновитѣ приказки сѣ преведени и на български, издадени въ много и различни издания.

ЧЕСТИТА НОВАТА ГОДИНА

Навредъ, подъ родни небосклони, днесъ чуденъ зименъ денъ цвѣти, и отъ прозорци, отъ балкони — днесъ всѣки неведнажъ шепти: — Честита новата година!

И снѣгъ се сипе по земята. А надъ полета, планини — и тамъ се носи речъ благата, и като пѣсень тя звѣни:

— Честита новата година!
Щастливи, свѣтли бѣднини
да грѣятъ въ нашта татковина!
И миръ, и правда да царятъ!

Ненчо Савовъ

сбъркалъ своя пѣтъ. Тукъ има едно непослушно и свадливо момче. И азъ съмъ дошелъ да го отведа. Отстрани се отъ пѣтя ми!

Котаракътъ: — Докато азъ съмъ тука, ти нѣма да прекрачишъ нито стѣпка навънъ!

Караконджалътъ: — Ха, ха, ха!... Кой може да спре единъ караконджалъ? Съ менъ не могатъ да се борятъ юнаци, които триста змеюве надвиватъ, та ти ли, котаракъ черенъ, ще ми се изпрѣчвашъ на пѣтя?

Котаракътъ: — Не се плаша отъ такива хали, като тебе! Пакъ ти казвамъ: иди си по своя пѣтъ! Тука нѣма такава момче, каквото ти диришъ.

Караконджалътъ: — Ха, ха, ха!... Ами онова момче тамъ, дето си е мушнало главата подъ чергата?
Котаракътъ: — Кой?